

EGYHÁZI HIRADÓ

A szegedi református egyház hivatalos lapja, református egyház-társadalmi és belmissziói hetilap.

ELŐFIZETÉS: HAVONKÉNT 50 FILL. EGY SZ. 15 FILL.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

REF. LELKÉZI HIVATAL SZEGED.

Főszerkesztő: HARSÁNYI PÁL.

Felelős szerkesztő: BAKÓ LÁSZLÓ.

MEGJELENIK

HETENKINT SZOMBATON

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal

Tartalom: *Vezércikk: Bakó László: Dr. Balthazár Dezső püspök és vitéz nagybányai Horthy István egyházkerületi főgondnok Szegeden. — II. cikk: Programm. — Tárca: Mezey Árpád: Istenkáromlók. — Belföld. — Hírek. — Az ujszegedi missziói egyházközség hírei. — Családi Kör. — Hirdetések.*

Dr. Balthazár Dezső püspök és vitéz nagybányai Horthy István egyházker. főgondnok Szegeden.

Őszinte örömmel jelentjük a szegedi és az ujszegedi ref. egyházak híveinek, hogy az Ujszegeden megépült lelkészlak és imaház felavatására Harsányi Pál esperes ur társaságában Szegedre érkeznek a tisztántuli egyházkerület püspöke dr. Baltazár Dezső konventi és zsinati elnök és főgondnoka; vitéz nagybányai Horthy István nyug. lovassági tábornok, a máltai lovagrend tagja. Ugy érezzük, hogy ez a megtisztelő látogatás és az azzal kapcsolatos, közöttünk végzendő szolgálat nemcsak a két református eklézsia öröme, de dicsekedése Szeged városának és környékének is.

Az illusztris vendégek a szolgálat szellemében jönnek el hozzánk, hogy amikor Isten ígéjének hirdetésére új templomot építettünk, új közösséget szerveztünk egybe, a mi közös imádságunkban ők is részt vegyenek és példát mutató egyéniségükkel vezessenek bennünket Isten dicsőségére végzendő újabb és újabb áldozatokra!

Feleslegesnek tartjuk a külön felhívást; fogadjuk őket szeretettel; mert akik szeretettel közelednek, azok akaratlanul is szeretetet váltanak ki!

Főtiszteletű és méltóságos dr. Baltazár Dezső püspök urat már más alkalommal is volt szerencsénk gyülekezetünkben üdvözölni; vitéz

nagybányai Horthy István egyházkerületi főgondnok ur önmagyméltóságát azonban most először köszöntjük a szegedi és a szeged-környéki reformátusok nevében. Kivételes ünnep lesz tehát a mi számunkra december 15. és 16., amikor mindkettőjünkben a mi édes, magyar református testvéreinket ismerhetjük meg és adhatunk érettség hálát az egy Istennek. Horthy István főgondnok urat kettős értelemben öleljük a szívünkhöz; nemcsak mint a mi egyházkerületünk ujonnan megválasztott világi vezérét, de mint csonka hazánk legelső emberének, szeretett Kormányzónknak testvérbátyját is.

Nem is tudunk és nem is akarunk fogadásuknál felesleges és hiábavaló pompát és reklámot; annyival inkább fog azonban a lelkünk őszintén és mélyen érezni, amikor Szeged földjére lépnek. Nevüket imába foglaljuk, mert bennük se látunk másokat, mint Istennek aláztos szolgáit, akiknek egyetlen életemük van: szolgálni a magyar református Siont, abban és azáltal munkálni a jobb magyar jövődöt, hogy ez a nép Isten népe legyen, ez az ország Isten országává váljék.

Mert ők ezzel a lélekkel jönnek, mi is ezzel a lélekkel készülődünk!

Bakó László.

A L. Zs. E. karácsonyi vására és kiállítása december 9-én, vasárnap zárul. Nyitva délelőtt 10-től 1-ig, délután 4-től 7-ig.

A püspök ur és a főgondnok ur szegedi látogatásának programja.

December 15-én, szombaton délután 3 órakor Békéscsaba felől a Szeged-Rókus állomásra érkezik Harsányi Pál esperes ur.

Ugyancsak december 15-én, szombaton délután fél hat órakor a budapesti gyorssal Szeged-pályaudvarra érkeznek dr. Baltazár Dezső püspök, vitéz nagybányai Horthy István egyházkerületi főgondnok és kíséretük.

A szegedi és az ujszegedi református egyházközösségek presbiterei háromnegyed ötre gyülekeznek a Kálvin tér 2. szám alatt lévő egyházi tanácssteremben és Harsányi Pál esperes és dr. Széll Gyula egyházmegyei gondnok vezetésével a Szeged-állomásra vonulnak, ahol az érkező vendégeket fogadják. Az egyházkerületi elnökséget üdvözlük: Harsányi Pál esperes és dr. Bartók György egyetemi tanár, az ujszegedi missziói egyházközösség főgondnoka.

A fogadtatás után az érkezők a presbitériumok kíséretében a református bérpalotához hajtatnak, ahol az egyház tanácsstermében fél hét órai kezdettel ünnepi, közös presbiteri gyűlés lesz.

December 16-án, délelőtt 10 órakor az ujszegedi imateremben avató istentisztelet, amelyen szolgálnak dr. Baltazár Dezső püspök és Harsányi Pál esperes.

Azoknak a számára, akik az imaterembe

nem férnek be, párhuzamos istentisztelet lesz az ujszegedi Vakok Intézetének tornatermében.

Délelőtt fél 12 órai kezdettel a püspök ur küldöttségeket fogad. Déli 1 órai kezdettel a Tisza-szálló nagytermében bankett, amelyre jelentkezéseket már is elfogad a lelkészi hivatal.

Délután 5 órai kezdettel a szegedi református templomban a Keresztyén Ifjúsági Egyesület vallásos ünnepe, ahol a különböző művészi számok mellett szolgálnak dr. Baltazár Dezső püspök, Harsányi Pál esperes és Töltéssy Zoltán lelkész, a Keresztyén Ifjúsági Egyesület Nemzeti Szövetségének főtájkára. Este fél 8 órakor az egyházkerületi elnökség a budapesti gyorssal elutazik.

Itt hívjuk fel a hivek, különösképpen az ujszegedi missziói egyházközösség tagjainak a figyelmét arra, hogy amennyiben a felavató ünnepi istentiszteleten fenntartott helyekre reflektálnak, ezt a szándékukat jelentsék a szegedi lelkészi hivatalnak. A fenntartott helyekre szóló jegyeket 16-án, vasárnap délelőtt 8-tól fél 10-ig adja ki az ujszegedi lelkészi hivatal. Akik a jegyekért fél 10 után jelentkeznek, azok számára hely nem lesz fenntartva s így könnyen megtörténhet, hogy az imaterem különben szabadon hagyott részében már helyhez nem jutnak. Kivánatos tehát, hogy akik az istentiszteleten részt akarnak venni, ezt a szándékukat a résztvevők számának a bemondása mellett akár személyesen, akár levelezőlapon közöljék jólőre a szegedi lelkészi hivattal.

T á r c a.

Istenkár omlók.

Vándor vagyok, bolyongok és megyek,
Maradnak mögöttem mezők, hegyek.

Egy útszéli csárda, cimbalmoznak,
Bent vídám legények mulatoznak.

Szilaj kurjantás, vad csörömpölés,
Ocsmány szavakkal Isten becsmérítés.

Bortól ázott asztal és padló;
Húzzad cigány, még itt van egy bankó!"

Volt termés bőven, búza is, bor is!
Adott az Isten, hát köszönik is.

Amott egy falu; de van-e benne
Valaki, aki templomba menne?

Kis harang kondul hívón, szelíden;
Templomba menni nincs idő éppen.

Az Ur asztala bent terítve áll,
Jámbor, öreg pap Istennek szolgál.

Egy-két hívő van, az is a vénje,
Rövid a Zsoltár és hamar vége.

Adott az Isten, van lakoma, tor;
Az Ur asztalánál nem kell a bor.

A kicsi templom elhagyott, árva,
Rozsdás a zár is, hisz' mindig zárva.

Én vándor vagyok, bolyongok, megyek;
Nincs búzám, borom; csak imádságom;
És boldog vagyok és boldog leszek.

Mesey Arpd.

BELFÖLD.

A Bethlen Gábor Kör tisztújító közgyűlése. November 23-án, este 8 órakor tartotta évmegnyitó közgyűlését az egyetemi és főiskolai hallgatók Bethlen Gábor Köre. A közgyűlést Buday György elnök nyitotta meg s ösmertette azokat az alapelveket, melyeket a Kör elmúlt évi vezetésénél szem előtt tartott. Utána az elnökség részletes jelentését Joó Tibor főtitkár olvasta fel, majd Kiss Zoltán pénztáros tette meg pénztárosi jelentését a beteg Félegyházy Pál főpénztáros helyett. A jelentésüket ezuttal nem ösmertetjük, mivel azokat a Kör sajtó alá rendezve külön is publikálja. A jelentések egyhangu tudomásulvétele után és a felmentvény megadása után Bakó László diszelnök vette át a közgyűlés vezetését s közölte az Intéző Bizottság határozatát, mely szerint az 1928—29. egyesületi évre elnökké megválasztani javasolja Buday György joghallgatót, a Kör múlt évi elnökét. Az indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Buday György hálásan köszönte meg a közgyűlés bizalmát és kérte a tisztikar megválasztását, melynek megtörténte után a lelkes hangulatu nagyszámu közgyűlés a himnusz eléneklésével véget ért.

A Bethlen Gábor Kör teaestélye.

November 23-án, a tisztújító közgyűlés után tartotta meg este 9 órai kezdettel az egyetemi Bethlen Gábor Kör ezidei első teaestélyét. A pompásan sikerült estély gazdag műsorán Molnay Mária bh. művészi zongoraszámaival, Téli Erzsébet oh. sikerült Végvári-vers interpretációjával, Káló Ödön oh. nagy felkészültségről tanuskodó hegedűjátékával, Pöschl Pötyi pedig a Pillangókisasszony c. operából igen szépen énekelt áriáival arattak nagy sikert. Különös nevezetessége volt még az estélynek, hogy Böszörményi Jenő, az országosan ismert kiváló író, szentesi lelkész is előadott néhányat kitünő humoros novelláiból. A jóízű, eleven írások kifogyhatatlan humora és ötletessége és azoknak a magyar falu és paraszt lelkületéből fakadó hangja és tartalma mindvégig a legjobb hangulatban tartották a megjelenteket és feledhetlenné tették a mondhatni szerzői estélyt. A nagyszéru hangulatu teaestély, — melynek szépszámu résztvevői sorában a nagyszámu fiataliságon kívül, — ott voltak egyetemünk és városunk protestáns társadalmának előkelőségei, — az éjfél órákban ért véget.

A Bethlen Gábor Kör köszönete.

A Kör elnöksége ezuton is hálás köszönetet mond mindazoknak, akik szereplésükkel, adományaikkal és fáradozásukkal a no-

vemberi teaestély sikerén közreműködtek. Hálás szívvvel mondunk őszinte köszönetet: Bakó Lászlóné, dr. Berde Károlyné, dr. Buday Árpádné, dr. Szentpétery Zsigmondné, dr. Parasztkay Gyuláné, Mohácsy Ferencné, Krajcsovic Ferencné, dr. Nagy Zoltánné, özv. Orbán Sándorné, Csorja Zsigmondné, Tomory Mihályné, Horváthné, Halász Gyuláné, Asztalos Lajosné, Szalay Józsefné, P. Szabó Jánosné urasszonyoknak, Gesztelyi Nagy Lenke urleánynak és a szegedi ref. asszonyok Lorántfy Zsuzsána Egyesületének szives természetbeni adományaikért, (teasütemény, torták); dr. illyefalvi Löte József, dr. Buza László egyet. tanár urnak és dr. Mészáros Gábor egyet. tanársegéd urnak az estélyen kívül is juttatott pénzadományaikért. Itt emlékezünk meg köszönettel Csorja Eta és Zsuzsi, Kőrössy Ilonka, Koppányi Ida, Fülöp Eszter, Droppa Irén, Molnay Mária és Némedy Irén egyetemi hallgató urleányokról is, — akik oly lelkesen, kedvesen és fáradságot nem kimélve töltötték be a háziasszony szerepét. Köszönet illeti még Gyuris Józsefnét is, aki szintén nagy segítségünkre volt munkájával.

HIREK

— **Istentiszteletek sorrendje.** December 9-én, vasárnap d. e. 10 órai kezdettel gyülekezeti istentisztelet, d. u. 5 órai kezdettel kátémagyarázat (Bakó László lelkész). D. e. 9 és 11 órai kezdettel ifjusági istentiszteletek (Illyés Endre és Durkó Gábor hitoktató lelkészek.)

— **A Lorántfy-vásár** december 2-án ünnepélyes keretek között és a hivek nagy érdeklődése mellett megnyílt. Azóta naponként újabb és újabb érdeklődők keresik fel a vásárt és őszinte elismerésüknek adnak kifejezést asszonyaink és leányaink értékes munkája felett. A vásár és kiállítás december 9-én, vasárnap zárul. Még sok kézimunka, játék, iparművészeti tárgy, könyv vár eladásra, amik ha mind elkelnek, azt teszik lehetővé, hogy még több szegényt, még bőségesebben segíthetünk meg a szeretet ünnepe.

— **A karácsonyi segélyalapra** a lelkészi hivatalban ujabban adakoztak: Katona Jánosné 5.—, Nyilas József 10.—, Zágoni István 2.—, Vén András 5.—, Gyürey Béla 20.—, Szentpétery Lilly 10.—, Nagy Sádor 10.—, Tassy Sándor 4.—, Barbarovits Istvánné 4.—, N. N. 10.—, Mocsay Lajos 4.—,

Szaday Józsefné 2.—, Szabóné Balázs Mária 2.—, Skultéty Rezsóné 5.—, N. N. 9.—, özv. Nagy Tivadarné 1.—, Farkas Jánosné 5.—, özv. Funák Károlyné 12.—, Bálint Vincéné 1.50, Ludányi Bay Bertalanné 5.—, Juhász István 5.—, Ökrös Sándor 5.— pengőt; természetben adakoztak: Pribék István, Sipos József, N. N., özv. György Jánosné, Józsa Károly, Tukka Gerő, ifj. Nemes János. Várjuk és kérjük a további adományokat!

— **Az Iskolaszék ülése.** Az V-ik számú tanító állás betöltésével kapcsolatosan a múlt hó 29-én egy mintatanítás, majd próbaorgonálás és éneklés keretében mutatkoztak be a pályázók, akik közül az Iskolaszék első helyen Baksy Andor sajkakazinczi igazgató-tanítót, második helyen Kolos Károly artándi kántor-tanítót jelölte. — A múlt hó 28-án a belmisszió bizottság gyűlésezett, amikor is részleteiben letárgyalták az 1928—29-ik év belmissziói programját, a gyülekezet körzetekre való beosztásának a kérdését, majd végül egy új gondolatot öltöztettek testi formába; januártól kezdődőleg, minden hónap első szerdáján este 8 órai kezdettel főként az intelligens református férfiak számára az egyház tanácsstermében barátságos összejövetel lesz, ahol a református keresztyénség megvilágításában egy közérdekű kérdéstről rövid bevezető előadás lesz és utána ugyanerről a kérdéstről szabad beszélgetés. Az első alkalommal, január 9-én, „Kereszt a református templomokon” címmel bevezető előadást tart dr. Buza László egy. tanár, presbiter.

— **Beszámoló.** A Leánykör december 2-i templomi ünnepe szép és értékes tartalommal folyt le. Zsoltáreklés után Udvarhelyi Emma mélyen átértett szavalata, Milotay Imre és Árokszállásy János stilusos kettős zeneszáma következett. Mándoky Erzsébet világos vonásokkal rajzolta meg az igazi leányarcot, amelyen a legjellegzetesebb ismertető jel: a szolgálatra való abszolút készség. Nagy örömmel és elismeréssel fogadta a gyülekezet az új háromszólamu női kar bemutatkozását. Árokszállásy János szép szóló-orgonaszáma után Bakó László bibliamagyarázata és közének zárta be az ünnepséget. A perselypénz 40 P volt!

— **Uj református fogorvos.** Együtt örülünk a szülőkkel, a mi kedves presbiterünkkel, Bucsy Istvánnal és családjával, amikor jelentjük, hogy leányuk, dr. Bucsy Piroska fogorvosi rendelőjét Horthy Miklós-utca 22. szám alatt, december 10-től megnyitja.

Az ujszegedi missziói egyházközség hírei:
— **Istentisztelet sorrendje.** December 9-én, vasárnap d. u. 3 órakor istentisztelet és hitoktatás Deszken (Durkó Gábor hl.).

— **Teleki Sándor — az új lelkész.** Most csak röviden említjük meg, hogy a december 2-i lelkészválasztó-gyűlésen Teleki Sándor meghívása mellett 94-en szavaztak és csupán csak egy szavazat esett ellene. Ezt az örvendetes eredményt nagy meglepéssel vette tudomásul a dec. 5-i presbiteri gyűlés is és úgy hisszük, hogy meglepéssel hallja az egész gyülekezet!

— Családi kör —

ÖSSZEFOGLALÁS.

A Mester felháborodása.

Első pillanatra ugylátszik, hogy a harag ellentéte a határtalan jóindulatnak. Ha ez igaz, akkor nem állhat meg mindaz teljesen, amit Jézus nagylelkűségéről mondtunk. Jézus egy zsinagógái összejövetelen, ahol a vének nagyobb súlyt helyeztek arra, hogy a törvényük betöltsék, mint arra, hogy egy beteg ember visszanyerje egészségét, lángoló haraggal tekintett végig rajtuk (Márk 3, 5.); szembeállt a templom udvaraiban meghonosodott szervezett, tisztességtelen gazdálkodási rendszerrel és a szó szoros értelmében ostort ragadva üzte ki felháborodottan onnan a pénzváltókat (Ján. 2. 13—17.); a farizeusok képmutatását pedig oly háborgó haraggal ostromozta, hogy a szavak szinte gyengék felháborodásának súlyát elviselni. Hogyan egyeztetjük össze azt, amit a Mester határtalan jóindulatáról mondtunk a haragnak e félelmes kitérésével?

Általánosságban annyit mondhatunk, hogy minden nagy erény két ellenkező irányban haladó erkölcsi erőnek az eredője, mint ahogy a földnek egyensúlya a centripetális és centrifugális nehézkedés összetevődéséből jó létre. A szabadelvűség például csak gyenge, erőtelen nemtörődömség, ha a tág keblű rokonszenvekhez másfelől nem járulnak határozott, pozitív meggyőződések. Meggyőződés rokonszenv nélkül bigottság; rokonszenv meggyőződés nélkül szentimentalizmus; a kettő együttvéve képezi az igazi szabadelvűséget. Így a szeretet is a kegyes érzések határozatlan áradozásává fajul, ha egyensúlyban nem tartja az igazságos felháborodás képessége. A gonosztól való irtózás nélkül a szivélyesség szinte lenné válik és ellaposul; szivélyesség nélkül a gonosztól való irtózat

késerséggé és gyűlölködéssé torzul; a kettő együttvéve teszi az igazán nagylelkű embert, aki amennyire szereti társait, ugyanígyra gyűlöli a bajokat, melyek őket megrontják.

Hogy mily gyenge dolog a jóindulat, ha nem párosul igazságos felháborodással, azt jól láthatjuk napjainkban Indiában. A nagy indiai vallások hirdetik a jóindulatot és szeretetet. Egy tipikus buddhista szent férfiú éveken át befalaztatta magát Benaresz szent városának falába. Ott ül elzárva a külvilágtól, elmélkedve a Végtelenről és jóságos szeretetet érezve az egész teremtettség iránt. Semmiféle harag nem zavarja meg lelkének nyájas nyugalma. Szeret minden embert, gonoszt és jót, tudóst és tudatlant egyaránt s a gyűlölködésnek legkisebb fodra sem háborítja meg csendes elmélkedésének sima felszínét. De soha nem emeli fel kisujját sem, hogy segítsen valakin és a legkisebb méltatlankodást sem érzi hazájának nagy bajai felett. Amikor azonban megjelenik a tipikus keresztyén, számára a szeretet és jóindulat egész más valamit jelent. Számára a szeretet magában foglalja a valóságos felháborodást is. Gyűlöli azt a rendszert, mely a nők ezreit megrontó érzéki bujálkodást istentisztelet aktusnak tekinti; irtózik attól a közömböségtől, mely milliókat nevelés nélkül hagy; nem tűrheti azt a hagyományos szokást, mely rabszolgasorsra juttatja a gyermek-özvegyeket; haraggal háborodik fel a tömeges éhínségek láttára, melyeknek áldozatai dúsgazdag felebarátaiktól semmi segítséget sem kapnak. A jó keresztyén a haragnak is embere, akár Indiában, akár Európában.

A keresztyénnek ez a magatartása egyes örökség Jézustól. Az ő haragja az életnek egyik sarkán mutatkozó negatív villamosság volt, amelyet szeretetének a másik sarkon megnyilatkozó pozitív villamossága okozott és örök szükségesség törvényénél fogva a kettőnek egyenlő erősnek kell lenni. Mivel könyörülettel tekinti a szerencsétleneket, méltatlankodása mélységes, amikor látja, mint fosztanak ki vagyonukból szegény özvegyeket farizeusok és mint mondanak mégis látszat kedvéért imádságokat (Márk 12. 40.). Mivel nem tűrheti a képmutatást, szóvalan haraggal tekint azoknak az embereknek csoportjára, kik, bár maguk is tudatában vannak multjuk erkölcstelen tetteinek, mégis „kettős erkölcsi mérték” alapján kárhuztatást követelnek a bűn szanalomraméltó áldozatára (Ján. 8, 3—11.) Mivel minden embert szeret, haragja lánggra lobban az önző ember láttára, aki kényelemben élvezi fényűzését, míg Lázár nyomoruságban fetreng küszöbe előtt (Lukács 16, 19—31.). Az

irástudók és farizeusok iránt, akik a törvénynek legkisebb szertartási pontjait épp oly súlyos isteni követelményeknek tekintik, mint „az igazságot, irgalmasságot és hitet”, oly mélyen felháborodik lelkében, hogy amint Seeley mondja: „A multnak tanítói közül, akiknek mondásai fennmaradtak, a legtöbben Mohammedet tekintenek a könyörtelen szigorúság típusának és mégis átfürkészhettek a Koránt eleitől végig, nem találunk benne hevesebb kárhuztatást kifejező szavakat, mint amelyek Krisztustól származnak.” (Máté 23.).

Tisztázzuk minden félreértéstől: az olyan szeretet, mint a Mesteré, félelmetes. Rátekint Lázárra s aztán rátekint a gazdag emberre. Rátekint a gyárban dolgozó kicsiny gyermekekre s aztán azokra az emberekre, kik az ő munkájukból huzzák nyereségüket és arra a társadalomra, mely eltüri ezt a kiáltó állapotot. Rátekint a szegényekre, kik nehéz küzdelmet folytatnak a mindennapi kenyérért s aztán azokra, kik mesterségesen emelik az élelmiszerek árát. Rátekint az „elcsélt leányra” s aztán arra, aki csalárdul elcsábította s azokra, akik az ő gyalázata árán hajhásszák az élvezetet. Rátekint a kiváltságokból kitagadottak tömegére, akik, miként Sidney mondja, „sebhelyes lélekkel, mint a hadfi teste” közelgetnek sirjuk felé s aztán a kiváltságosokra, akik élvezték az élet áldásainak terített kövér asztalát az éhen sóvárgóknak szemeláttára és nem indultak segítségükre. Gyenge, negatív jószág végignézhetheti az embereknek minden baját anélkül, hogy megindulna, de az olyan pozitív szeretet, amelyen a Mesteré, mélységes felháborodásra gerjed. Szavai azzal a perzselő erővel lángolnak, mely csak mélységes szenvedélyből származhatik. Méltán magasztalhatjuk Krisztusnak a szeretetét, de jó azt is meggondolnunk, hogy inkább a hegyekhez könyörögjön valaki, hogy reá hulljanak és eltemessék, semminthogy mezitelenül és védelem nélkül kelljen megállania az előtt a harag előtt, mely ebből a szeretetből lobban fel.

Jézus haragjának egyik megkülönböztető vonása az, hogy sohasem haragszik semmiféle bántalom miatt, mely őt személyesen érintette. Haragja mindig önzetlen. Sokkal hatalmasabb képességek rejlenek benne a haragra, mint bennünk, mint ahogy a tengerben van hely oly dagály számára, aminőt a tócsa sohasem tapasztalhat. Tyne H. Istvánt egyszer egy fiatal lelkész megfedette azért, mert türelmét elvesztve indulatoskodott, amire ő így felelt: „Fiatal barátom, több indulatot tartok én féken minden negyedórában,

mint amennyit maga az egész életében fog." Jézusnak oly nagyterjedelmű képességei voltak az erkölcsi felháborodásra, mint amelyekkel nekünk sohasem lesz dolgunk és mégis, amikor megköpdösték, kicsufolták, megostorozták, keresztrefeszítették, nem válaszott egyetlen haragos szóval sem mindarra a nyilvános brutalitásra, melynek ki volt téve. „Aki szidalmazván, viszont nem szidalmazott: szenvedvén, nem fenyegetőzött.” (I. Pét. 2, 23.). Soha nem gerjedt haragra személyes sérelem miatt. „Még aki az ember fia ellen szól, annak is megbocsáttatik,” így szól (Máté 12, 32.). A személyes haragtól való ily teljes szabadság egy olyan személyiségben, kiből oly mélységes képesség van a felháborodásra, felülmulja azt, amit a közönséges emberi természetről feltehetünk. A Mesternek ez összehasonlíthatatlan, páratlan lelkületének a világánál megértjük Matheson György vallomásának a jelentőségét: „Vannak alkalmak, amikor szükséges haragudnom; de nem találtam el az alkalmakat.”

Azonban kövessen el valaki bántalmat más valakin: Jézus azonnal mélységesen felindul. Abban az időben szokásos volt a gonosztevőknek az a kivégzése, hogy a nyakukra malomkövet függesztve elsüllyesztették őket a galileai tengerbe. Jézus azt mondja, hogy jobban jár az, akivel ez történik, mint ha „egyét az ő kicsinyei közül” megbotránkoztatna (Lukács 17, 2.). Abbás főpap alaposan kidolgozott zsarolási rendszert léptetett uralomra Jeruzsálemben. Először is minden zsidónak be kellett váltania a maga pénzét külön templomi pénzre, hogy azzal megvehesse az áldozati állatokat, vagy kifizethesse a tizedet. Ebből a pénzváltásból természetesen szép kis nyereség hullott le, ami egyrészt a hivatalos pénzváltóknak, másfelől pedig alkalmazóknak a zsebébe vándorolt. Továbbá minden áldozati állatnak, mielőtt bevihették volna a megáldoztatásra, hivatalos vizsgálaton kellett átesnie, amelynél természetesen nagyon könnyen vissza lehetett utasítani minden olyan állatot, melyet nem a templomi udvarok hivatalos árusainál vettek. Jól kidolgozott pénzszaroló rendszer volt ez. A hatóságok jó üzletet csináltak a népnek buzgóságából. A templom valójában „rablók barlangjává” lett. Amikor Jézus ezt a helyzetet látta, felháborodása túlaradt és a visszaélések ellen intézett drámai tiltakozással és „a rendszer” nyílt kihívásával kikergette a templomból a kufárokat. (Ján. 2, 13–16.) Egy ízben megemlíti előtte Heródest, ezt a botrányos magánéletű és erőszakosan uralkodó alkirályt, ami-

re a Mester felháborodott érzéseinek így ad kifejezést: „Menjete el és mondjátok meg annak a rókának . . .” (Luk. 13. 32.). Valahányszor megnyilvánul Jézus haragja, mindig más valakinek a sérelmére vonatkozik, vagy pedig valami közéleti bajra, melynek gátat kell vetni, de sohasem vonatkozik személyes bántalomra. Helyesen foglalta össze valaki a dolgot ezekben a szavakban: „Ugy látszik, hogy ez Krisztusnak a tanítása: a magunk személyében és vagyonában legyünk készek eltérni és megbocsátani minden sérelmet; a magunk orcáját tartjuk oda az ütésre; a magunk felsőruháját engedjük oda annak, aki elveszi az alsót. De hogyha más valakinek arcát verdesik, akkor ébredjen fel bennünk valami az oroszlánból. Hogy tétlen szemlélői legyünk annak, hogy mint szenvednek bántalmat mások, az elképzelhetetlen és semmi esetre sem óhajtható.” Jézus felháborodásának a teljes jelentősége s az a csodálatos önuralom, mellyel annak lefolyását szabályozta, akkor tűnik fel előttünk igazán, ha szembeállítjuk Jézusnak haragját azzal a méltánnyal, mellyel az emberekben felfedezhető minden jót üdvözölt. A kárhoztatás negatív. Magában véve nem vezet semmire. Ez nyilvánvaló a személyes érintkezésben. Tegyük fel, hogy lélesszemű itélettel és perzselő szavakkal kárhoztattad felebarátodnak bűneit, míg végre úgy áll előtted, mint egy rossz tanulónak végig kékceruzázott vizsgai dolgozata: ha ezzel befejezed munkádat, egyáltalán nem segíthetél rajta. Hogy mikben hibázott, azt ő talán jobban tudta, mint te. Talán ő kezébe vehetné a kék ceruzát, miután te letetted azt és folytathatná a hibák kimutatását olyan benső ügyekben, amelyeket te nem érthetél. Nagy valószínű, hogy ő is már nem egyszer állott meg élete előtt, mint a siennai festő vászna előtt, ezekkel a szavakkal: „Isten legyen irgalmas nekem, hogy nem tudom jobban megcsinálni!” A kárhoztatás magában véve ép oly igazságtalan, mint káros. Gyakran csak arra szolgál, hogy meg rögzítse az illetőnek maga felől táplált csüggeteg véleményét és megkeményítse őt minden későbbi bírálattal szózatával szemben.

Meg kell tehát látnunk, hogy Jézusnak igazságos felháborodását egyensúlyban tartja az az erős vágya, hogy felfedezze és buzdítsa a jónak akár leghalványabb kezdeteit is az emberi lélekben. Soha nem járt senki a földön, aki oly érzékeny méltánnyal tanusított volna, mint Jézus. Péterben, az ingatag, szenvedélyes emberben meglátta azokat a lehetőségeket, melyekről maga Péter sem álmodott sohasem. Odaült a templom perselye elé és figyelte, mint vetnek abba tüntető módon fölöslegükből a va-

gyonos zsidók; míg egy szegény özvegy asszony félig szégyenkezve, hogy adománya oly jelentéktelen, de mégis abban a tudatban, hogy a tőle telhető legtöbbet adja, közójük lopódzva, bedobta két fillérjét. Jézus meghatva e buzgóság által, dicséri őt: „Ez a szegény özvegy asszony többet vetett, hogynem mind a többiek, akik a perselybe vetettek vala.” (Márk 12., 41—44.) Amikor Mária minden gyakorlati érzékű ember véleménye szerint „tékozolja a pénzt”, azáltal, hogy óriási összegeket költ drága kenetre, hogy azzal határtalan háláját kifejezhesse, Jézus annyira méltányolja a tett mögött rejlő indító okot, hogy megvédi Máriát a szemrehányások ellen. „Hagyjatok békét neki! Ő, ami tőle telt, azt tev.” (Márk. 14., 39.) Olyan elismeréssel volt még a legkisebb szolgálat iránt is, hogy azt mondotta, hogy egy pohár víz sem vesztheti el jutalmát (Máthé 10., 42.); azt tanította, hogy ha valakinek csak két talentuma van, de azt hűségesen fölhasználja, épp oly dicséretben fog részesülni, mint az, aki tiz talentummal szolgált (Máté 25., 14., 23.); ígérte, hogy akik szívélyesek voltak a betegek, foglyok, meztelenek, éhezők iránt, azoknak szolgálatáról említés fog történni az ítélet napján, még ha az oly csekély szolgálat volt is, hogy maguk sem emlékeznek már rá. (Máté 25., 36—40.) Méltánylással volt még az olyan ifju iránt is, akiben nem volt elég elszántság, hogy őt kövesse. (Márk. 10., 17—22.) Mentegette tanítványait akkor is, mikor azok nem tudtak vele irrasztani. (Máté 26., 36—41.) S azoknak elenségeskedését, kik keresztre feszítették, tudatlanságuknak tulajdonította. (Luk. 23., 34.) Volt reménysége a legsúlytebb számára is (Luk. 15., 11. skk.) mihelyt valaki csak elkezdett szomorkodni büne miatt, Jézus azonnal telve volt reménységgel és örömmel. (Lukács 19., 8—9.) Valahányszor melátta a bűnbánatnak első jeleit, a jóságnak bármi kis csiráját, felhozta arra dicséretének napsugarait és reárasztotta biztatásának áldó esőjét. Amint ő maga is kifejezte: mikor még a tékozló fiu távolt volt a háztól, elébe futott, nyakába borult és megcsókolta. (Lukács 15., 20.) Egy fennmaradt régi perzsa legenda szépen illusztrálja a Mester jellemének ezt a vonását. A legenda szerint Jézus egyszer megérkezett egy város kapujához és előre küldte tanítványait, hogy készítsék el a vacsorát, míg ő maga keresve az alkalmat, hogy jót tegyen, bejárta az utcákat és eljutott a piactérre. Annak egyik sarkában észrevette, hogy az emberek csoportba gyűlve néznek valami tárgyat a földön. Maga is közelebb huzódott, hogy meglássa, mi az. Egy ebnek holtteteme volt, a nyaka körül zsineg kötözve, amelynél fogva nyilván idestova vonszolta valaki a sárban. Undokabb, tisztátalanabb látvány

nem tárult még ember szeme elé. „Fuj!” — mondotta az egyik szemlélő, befogva orrát, — „megfertőzteti a levegőt!” — szólt egy másik. „Nézzétek, össze-vissza tépett bőrét!” — szólt ismét egy harmadik. — „Még cipőt sem lehetne kivágni belőle.” „Hát a fülei!” — szólt egy negyedik, — „csupa sár és vér!” „Bizonyosan lopáson kapták rajta!” — szólt egy ötödik, — „s azért fojtották meg.” És Jézus hallván ezeket, szánakozással nézett le az élettelen teremtésre és így szólt: „Gyöngyök sem versenyezhetnének fogainak fehér sorával.” Az emberek csodálkozva tekintettek reája és így szóltak maguk között: „Kicsoda ez? Nem lehet más, mint a názáreti Jézus, mert ki más találhatna valami szánalomraméltót és szépet egy ebnek tetemében?” És elszégyelve magukat, meghajtották előtte fejüket és elmentek az ő utjaikra.

Csak ennek az érzékeny méltánylásnak a fényében érthetjük meg, hogy Jézus az emberek nagy biztatója és bátorítója volt mindig. E nélkül a Mester a történelemnek legkétségtelenebb személyisége volna. Oly foltnélküli tökéletesség vakító fényében jelenik meg előttünk; követelményei oly magasak, nemcsak külső cselekedeteket, hanem belső minőséget kívánva; és oly könyörtelen minden képmutatásnak és büszkeségnek a kárhoytatásában, hogy méltán csüggedés foghatna el vele szemben. De ez a mély és gyöngéd méltánylása mindennek, ami csak kezdete is a jónak az ember életében; az, hogy már a szándékot is egyenértékűnek veszi a tettel, ha az komoly szívből fakad; éleslátása, mellyel új életnek a lehetőségeit fedezi fel ott is, ahol mások már egyáltalán nem reménykednek; ezek a vonások az emberek nagy biztatójává teszik őt. Ő nem annak alapján ítéli meg az embereket, hogy mijük van, vagy mit cselekesznek, még annak alapján sem, hogy mik, hanem annak alapján, hogy mivé válhatnak, és azáltal igyekszik kiváltani az emberekből a bennük lappangó legjobbat, hogy azt méltánylással fogadja; — hogy már most mondja azt, amit Isten majd egykor is mondani óhajt: „Jól vagyon . . .”

Jézusnak ez a méltányossága teszi felháborodását oly elviselhetetlenné. Mindig érezzük, hogy buzgón keresett az emberben valami helyeselhetőt, mielőtt szabad folyást engedett volna kárhoytatásának. Pétert nagyon kemény szavakkal feddi meg (Márk 8., 31-33), de Péter annál inkább fogja őt szeretni, mert tudja, hogy a Mester már előbb méltányolta életének virágait, mielőtt az abban található gazt kárhoytatta. Jézusnak haragja csak az ellen a gonoszság ellen fordul, mely gögös, hajthatatlan és megátalkodott. Ostorozza azokat a kegyetleneket, akik kifosztják az özvegyeket és aztán

duskálkodnak nyereségükben; a képmutatókat, akik kegyes cselekedetekkel igyekeznek elpalástolni önző, bűnös életüket; a gőgösöket, akik hálát adnak Istennek, hogy ők nem olyanok, mint mások; a romlottakat, akik igazságtalan nyereséget huznak a templomi istentiszteletekből. De mindig érezzük, hogy a bűnbánatnak legelső jelére Jézus haragja azonnal gyengéd, segíteni kész szeretetre fordul. És csakugyan, a Máté evangéliumának 23-ik fejezete, a Mester haragjának eme legfélelmetesebb kifakadása szeretetének legesodálatosabb kiáradásával végződik, mellyel az evangéliumokban bárhol is találkozunk: „Oh, Jeruzsálem, Jeruzsálem, ki megöled a prófétákat és megkövezed azokat, a kik Tehozzád küldettek, hányszor akartam egybegyűjteni a te fiaidat, miképpen a tyúk egybegyűjti kis csirkéit szárnyai alá; és te nem akartad.” Mint ahogy a félelmetes égiháború szívárvánnyal végződik, úgy Jézus haragos kitörése is a szeretetnek hangjain zárul. Vagy ha a Lukács evangéliumában tekintjük meg a Mes-

ter e megindító szavainak környezetét, ott is a bűn ellen intézett felháborodott szemrehányás végén találjuk azokat. (Lukács 13., 31—34.) A Mester nagylelkűsége az által lesz sokkal jelentősebbé, hogy ő oly mélységes felháborodásra is képes volt; és felháborodása azáltal lesz sokkal elviselhetlenebbé, hogy oly barátságos, jóindulatu szívből származik.

Ezek tehát Jézus haragjának jellemvonásai. Rettenetesen gyűlölte a bűnt, mert szerette az embereket, kiknek romlására volt a bűn; haragja mindig önzetlen volt, sohasem haragudott személyes bántalomért; és felháborodása mindig annak az igyekezetének a nyomában járt, hogy valami dicséretreméltót találjon az emberek életében, s viszont kész volt azonnal megszünni, mihelyt a bűnbánatnak legelső jelei mutatkoztak.

Az ilyen harag megérteti velünk egy bölcs férfinak azt a felkiáltását: „A harag a lélek izmainak egyike; aki nem tud haragudni, annak béna a lelke.”

Szeged központjában Széchenyi-tér 6. sz. alatt nyílt meg a Korzó étterem és söröző

Családias szórakozó hely!

Minden időben különféle zónák!

Menü-rendszer! Mérgesi borok!

Kitűnő Dréher-sör!

Szíves támogatást kér:

MÉSZÁROS FERENC vendéglős.

Cipő- és
harisnyában a vezető világmárka

Dél-Hungária

Szeged, Kárász-u. 14. Telefon 68

Kölcsey-utca 10. sz. **„Kézimunkaház”** Kézimunka anyagokban nagy választék. Kölcsey-utca 10. sz.

Szeged, Kölcsey-utca 10. sz.
Telefon hívó: 13—50. szám.

Fischer Izsó Készít mindenféle egyházi kéziműzéseket.

Református testvérelm figyelmébe ajánlom

Szabó Zsigmond Alkalmi Divatáruházát.

Klauzál-tér 5.

Alkalmi vétel és eladás:

Klauzál-tér 5.

I-a barhet	1.16, 1.20, 1.50 1.90 P	Férfi zoknik	—50, 1.80 P
Prima siffonok	—84, —90, 1.30 P	Női és férfi gypaju harisnyák, férfi és női pulloverek.	
Jó minőségű zefir	1.50, 1.80, 2.20 P	I-a női és férfi keztyűk. Rövidárúk, csipkék, szallagok,	
Kazán és Kasa kelme	3.—, 4.80, 5.50 P	fésűárúk, piperecikkek nagy választékban, alkalmi	
Brokát bélések	1.80, 2.40, 3.20 P	árakban.	
Sima flanel minden színben	1.25 P	Georgette és Crepe de Chine minden színben	7.80 P

Felelős kiadó a szegedi ref. egyházköz ség nevében: Bakó László lelkész.

Nyomatott a Hírlapkiadó- és Nyomdavállalat R.-T.-nál, Szegeden.

Felelős nyomdavezető: Sajgó József.